

Informatieafspraken 2014

**VSNU, Vereniging Hogescholen, OCW, Inspectie van het Onderwijs.
12 februari 2014**

Preambule: Bestuurlijke afspraak met de Vereniging Hogescholen

OCW, de Inspectie en de Vereniging Hogescholen hebben besproken hoe zij in het kader van de Informatieafspraken 2014 zullen omgaan met de afspraken over onderzoek dat wordt uitgevoerd in 2014 en hoe deze informatieafspraken in 2015 een meer formeel karakter kan krijgen. Dit omdat tussen OCW, Inspectie en Vereniging Hogescholen voor 2013 en de daar aan voorafgaande jaren geen (formele) informatie afspraak is gemaakt, zodat de Informatieafspraken 2014 ten dele betrekking heeft op reeds lopende onderzoeken.

In de bijlage zijn de onderzoeken beschreven die OCW en de Inspectie van het onderwijs in 2014 van plan zijn uit te voeren dan wel aan te besteden bij onderzoeksbureaus. Met de Vereniging Hogescholen is deze lijst van onderzoeken besproken. Omdat veel onderzoek al van start was gegaan op het moment van bespreken, zijn vooral procedureafspraken gemaakt voor het vervolgproces. Het doel is dat in 2015 een bestuurlijke afspraak wordt vastgelegd tussen de betrokken partijen, over de onderzoeksagenda 2015. Daartoe zullen in mei/juni 2014 gesprekken worden gevoerd (bijvoorbeeld op basis van het concept werkplan van de Inspectie). Ook is afgesproken dat de onderzoeksagenda voor 2015 meer thematisch wordt ingedeeld, vanuit de prioriteiten van beleid (zoals nu alleen bij de agenda van de Inspectie).

Wanneer er gedurende 2014 nieuw onderzoek nodig blijkt dat nog niet in de bijlage is opgenomen, zal daarover contact worden opgenomen met de Vereniging Hogescholen en zullen doelstelling en aanpak worden besproken. Waar mogelijk zal bij nieuw (belastend) onderzoek gekeken worden of ander onderzoek eventueel uitgesteld kan worden, zodat de totale belasting niet toeneemt.

De Vereniging Hogescholen is met inachtneming van bovenstaande afspraken, bereid mee te werken aan de onderzoeken op de agenda van 2014.

Inleiding

Universiteiten en hogescholen hebben met het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap, en de Inspectie van het Onderwijs afspraken gemaakt om informatie over de sector te leveren aan het ministerie en aan derden. Er zal worden gezien of onderwerpen zich lenen voor de programmering van gezamenlijk onderzoek van VSNU, Vereniging Hogescholen en ministerie, inspectie.

Daarnaast gaat de informatieafspraken over ad hoc informatievragen/onderzoeken vanuit OCW. Over de ad hoc onderzoeken die min of meer belastend zijn voor de instellingen in het hoger onderwijs zijn procesafspraken gemaakt. Over dergelijke onderzoeken vindt eerst communicatie plaats met de VSNU resp. Vereniging Hogescholen, zo nodig in een bestuurlijk, maar in ieder geval in ambtelijk overleg. Het opvragen van informatie bij de instellingen vindt plaats via het College van Bestuur van de universiteit resp. de hogeschool.

Jaarlijks vindt overleg plaats over voorziene ad hoc onderzoeken. Een overzicht van het voorziene onderzoek door OCW en de Inspectie in 2014 staat hieronder weergegeven.

Aangegeven is of het onderzoek het hoger beroepsonderwijs of het wetenschappelijk onderwijs betreft, of beiden.

De informatieafspraken worden zo nodig medio 2014 geactualiseerd. Dan wordt ook vooruitgekeken naar de informatieafspraken 2015.

Bij de informatieafspraken 2014 is voor het eerst een overzicht gevoegd van de afgeronde onderzoeksrapportages met hun digitale vindplaats (bijlage 1).

De informatieafspraken sluiten aan op andere ontwikkelingen in en om het HO.

1. OCW sluit met de onderwijsraden een OCW breed convenant over de informatiehuishouding en de wijze waarop informatie met elkaar wordt uitgewisseld. Om de samenwerking in het informatiedomein binnen het onderwijsveld en met het ministerie van OCW beter te maken zijn spelregels nodig. Het startpunt voor deze spelregels is het kennen en respecteren van elkaars positie, verantwoordelijkheden en belangen. Gemeenschappelijke belangen kunnen de basis vormen voor commitment aan de afgesproken spelregels, waarop veld en OCW elkaar kunnen aanspreken.
2. OCW heeft met de hogescholen en universiteiten afspraken gemaakt over de verbetering van de kwaliteit en het studiesucces, profilering en valorisatie voor de periode 2012 tot 2016. Voor deze prestatieafspraken wordt een beperkte set verplichte indicatoren gehanteerd. Veel van de gebruikte indicatoren kunnen worden afgeleid van bestaande informatiebronnen, wat de administratieve lasten beperkt: uitval uit het eerste jaar, rendement en studenttevredenheid. Daarnaast wordt aan universiteiten en hogescholen gevraagd om informatie te geven over de volgende indicatoren gericht op verbetering van kwaliteit en studiesucces: kwaliteit docenten, onderwijsintensiteit, excellentie en indirecte kosten. De reviewcommissie voert in 2014 een midtermreview uit, gericht op de profileringsambities, waarvoor zij de reguliere verantwoordingsdocumenten van de instellingen benut. De instellingen worden daarnaast in de gelegenheid gesteld om beknopte extra informatie aan te leveren om daarmee een actueel beeld te kunnen geven van de voortgang. Ook zal er voor elke instelling de gelegenheid zijn om hierover (in september) een gesprek aan te gaan met de reviewcommissie.
3. De afgelopen periode heeft de inspectie met het veld en het ministerie overleg gevoerd over het effectiever maken van het toezicht. Deze informatieafspraken beschrijven de inzet van de inspectie binnen de kaders van de huidige wetgeving, te weten de WOT en de WHW.
4. De informatieafspraken zullen in de toekomst worden afgestemd met onderzoek dat voortvloeit uit de programmering van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO), dat onderdeel is van NWO. Dit regieorgaan is opgericht naar aanleiding van het advies van de commissie Nationaal Plan Toekomst Onderwijswetenschappen. Het NRO coördineert en financiert onderzoek naar onderwijs in brede zin (po, vo, mbo en ho) en heeft als doelstelling de verbinding tussen praktijk en onderzoek te verbeteren.
5. In de loop van 2013 hebben Inspectie, NVAO, Reviewcommissie en OCW het initiatief ontwikkeld de onderlinge afstemming/afbakening te verbeteren zodat de instellingen minder last hebben van evt. overlappende taken en evt. dubbele bevraging. Via de Vereniging Hogescholen en de VSNU zijn/worden de instellingen betrokken bij dit afstemmingsproces. Dit initiatief heeft geleid tot enkele aanpassingen in de werkwijze, ook in de Informatieafspraken:
 - a. een nieuwe indeling van de belasting van onderzoeken, meer vanuit het perspectief van de instellingen die object van onderzoek zijn; de belasting wordt beoordeeld vanuit het perspectief van de instelling die in de steekproef zit; daarbij wordt het aantal instellingen dat in de steekproef zit vermeld.

- b. steekproef (1): Voor de nieuwe, belastende onderzoeken wordt bij de omschrijving van het onderzoek de steekproef van instellingen vermeld zodra deze is vastgesteld. Bij de half jaarlijkse actualisatie wordt ook de informatie voor de belastende onderzoeken aangevuld met de inmiddels vastgestelde steekproeven.
- c. steekproef (2): Inspectie en directie HO&S houden bij het bepalen van de steekproef voor elk belastend onderzoek rekening met de al vastgestelde steekproeven. Een voorgestelde steekproef stemmen Inspectie en DHO&S vooraf af met Vereniging Hogescholen/VSNU. Als binnen een week (5 werkdagen) geen bezwaar kenbaar is gemaakt, wordt er vanuit gegaan dat de steekproef akkoord is. Als de ervaringen positief zijn, wordt deze werkwijze uitgebreid naar de enigszins belastende onderzoeken.
- d. steekproef (3): Inspectie en directie HO&S gaan bij het bepalen van de steekproef voor elk belastend onderzoek rekening houden met de steekproeven van onderzoeken van de NVAO zodra de planning van de clusterwijze accreditatie in het hbo gereed is. Dit is naar verwachting in juni 2014 het geval.
- e. Ook het kwartaal van de publicatiedatum wordt zo mogelijk al vermeld in de informatieafpraak

Bij elk onderzoek wordt aangegeven of het 'niet belastend', 'beperkt belastend' of 'belastend' is. Nieuw ten opzichte van de vorige informatieafpraak is dat daarbij ook wordt aangemerkt of de belasting voor een klein aantal instellingen, of voor een grotere groep geldt. De volgende criteria zijn gehanteerd:

1. niet belastend: deskresearch; analyse bestaande gegevens;
2. beperkt belastend: validerend contact met instellingen en belanghebbenden; korte vragenlijst; niet intensief instellingsbezoek en opvragen aanvullende documentatie op basis van specifieke onderzoeksvragen;
3. belastend: uitgebreide vragenlijst; intensieve instellingsbezoeken (interviews met belanghebbenden, observaties, documentenanalyses);

Wanneer er veranderingen plaatsvinden in de ordening van onderzoeken in 'niet belastend', 'beperkt belastend' of 'belastend', zal dit beschouwd worden als nieuw onderzoek (en dus opnieuw met de VSNU/Vereniging Hogescholen worden besproken). Bij de steekproeftrekking wordt rekening gehouden met de mate waarin een instelling reeds in het kader van ander onderzoek wordt belast, om te voorkomen dat bepaalde instellingen naar verhouding zwaarder worden bevraagd dan andere instellingen.

Deel 1: Overzicht onderzoeken OCW

Hieronder is het onderzoek weergegeven dat vanuit OCW wordt geïnitieerd. Daarbij zijn de onderzoeken van de directie Hoger Onderwijs en Studiefinanciering (HO&S) meegenomen, maar ook de relevante onderzoeken die worden uitgezet vanuit de directies Onderzoek en Wetenschapsbeleid (OWB), Leraren (DL), Kennis (DK) en Financieel Economische Zaken (FEZ).

De nieuwe onderzoeken die (beperkt) belastend kunnen zijn voor instellingen staan in paragraaf I.1. De (belastende en beperkt belastende) onderzoeken die al langer lopen zijn in paragraaf I.2 opgenomen en de onderzoeken die geen belasting opleveren voor instellingen staan in paragraaf I.3.

I.1 Nieuw te starten onderzoeken in 2014

HO&S 1401 Monitor Associate degree (hbo)

De verdere uitrol van de Associate degree (Ad) in het hbo wordt door het departement en het werkveld gestimuleerd. Voor de kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkeling van de Ad wordt een meerjarige monitor ingericht. Uit het Landelijk Platform Ad wordt een begeleidingscommissie samengesteld voor deze monitor. Het doel van het monitor is meer inzicht te krijgen in de ontwikkeling van Ad-programma's en de betekenis ervan voor de leerloopbaan van Ad-studenten en over hun positie op de arbeidsmarkt. Aan de betrokken hogescholen kan medewerking aan dit onderzoek worden gevraagd.

- Stand van zaken: Het onderzoek wordt uitgevoerd door een consortium van SEO, Kohnstamm, ECBO en ROA. Start begin 2014, afgerond september 2015.
- Beperkt belastend voor instellingen met Ad-programma's.

HO&S 1402 Excellentie in het hoger onderwijs naar aanleiding van het Siriusprogramma (hbo & wo)

Het doel van het onderzoek is in kaart te brengen hoe en welke excellentie in het Sirius Programma wordt gerealiseerd. Het is de bedoeling tot uitspraken te komen die breed toepasbaar zijn en de individuele projecten uit het Sirius Programma overstijgen, maar daar wel (mede) op gebaseerd zijn. Het onderzoek betreft zowel analyse van bestaande informatie als het verzamelen van nieuwe informatie. In beide gevallen dient het onderzoek in samenspraak en in samenwerking met de universiteiten en hogescholen die deelnemen, dan wel deel hebben genomen, aan het Sirius Programma (hierna: universiteiten en hogescholen), te gebeuren.

- Stand van zaken: het onderzoek wordt uitgevoerd door ITS, in samenwerking met Cheps en ROA. Het onderzoek start begin 2014 en loopt tot april 2015.
- Naar verwachting beperkt belastend (alleen voor de 8 instellingen die deelnemen aan het Sirius programma en hebben aangegeven bereid te zijn mee te helpen bij de voorbereiding en uitvoering van het onderzoek: Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool Utrecht, Hogeschool Rotterdam, Maastricht University, Radboud Universiteit Nijmegen, Saxion, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit).

HO&S 1403 Vormen van internationalisering (hbo & wo)

De minister wil stappen zetten om meer Nederlandse studenten internationale ervaring op te laten doen. Daarbij wordt de blik verbreed naar vormen van internationale mobiliteit en het opdoen van internationale ervaring zonder de traditionele fysieke mobiliteit. Hiervoor is een verkennend onderzoek gepland. In het onderzoek moet gekeken worden naar:

- de diverse vormen van mobiliteit cq. internationalisering: Welke alternatieven zijn er voor de traditionele fysieke mobiliteit?
- voor zover mogelijk cijfermatig inzicht in aantal deelnemers bij de diverse vormen.
- een kwalitatief beeld van hoe instellingen in hun beleid/strategie omgaan met deze vormen (bijvoorbeeld in de vorm van workshops/expertmeetings met een aantal experts uit wo en hbo) met uitlichten van een aantal interessante goede voorbeelden.
- beleidsaanbevelingen aan instellingen en OCW/overheid voor evt. generiek cq. specifiek beleid (stimulerend/randvoorwaardelijk).
- Stand van zaken: onderzoek moet nog gestart worden (in samenwerking met Nuffic).

- Belastend voor enkele instellingen.

HO&S 1404 Nulmeting tbv de evaluatie van het experiment BSA in het tweede studiejaar (hbo & wo)

Het experiment met bindend studieadvies in het tweede studiejaar zal in 2018 worden geëvalueerd. Om die evaluatie goed op te zetten zal al gestart worden met een nulmeting. Alle deelnemende instellingen moeten meewerken aan de (eind-) evaluatie van het experiment.

Daarover worden ze na 1 april 2014 nader geïnformeerd, zodra:

- de tweede (en laatste) deadline voor deelname is verstreken (en duidelijk is welke instellingen dan uiteindelijk allemaal meedoen aan het experiment);
- de onderzoeksopzet voor de eindevaluatie (van het experiment) is opgesteld door het CPB (dat laatste is de hoop/verwachting).

Eén ding moeten de drie deelnemende instellingen (Rietveld Academie, University College Amsterdam en de Universiteit Leiden) wel extra doen in 2014. De deelnemende instellingen moeten in het komend voorjaar (midden mei 2014) informatie aanleveren voor een brief die de minister heeft beloofd aan de Tweede Kamer over de wijze waarop en mate waarin de deelnemende instellingen dan hebben voldaan aan de voorwaarden voor deelname aan het experiment.

- Stand van zaken: Dit extra informatieverzoek zullen de deelnemende instellingen begin 2014 ontvangen.
- Belastend voor de aan het experiment deelnemende instellingen.

HO&S 1405 Evaluatie Handicap en Studie (hbo & wo)

In 2014 zal, zoals toegezegd aan de Tweede Kamer, geëvalueerd worden of Handicap en Studie de switch heeft gemaakt van studentondersteuner naar ondersteuner van de instellingen bij hun beleid voor studenten met een functiebeperking. Het gaat hier dus om een evaluatie van de organisatie Handicap en Studie, niet om het beleid van de instellingen op dit punt.

Belangrijkste vragen zijn of de switch gelukt is en of de universiteiten en hogescholen hier tevreden over zijn; wat zijn de mogelijke verbeterpunten.

Opzet: gedacht wordt aan in ieder geval een aantal interviews met stakeholders; wellicht een kleine enquête. Voor universiteiten en hogescholen beperkte tijdsbelasting.

- Stand van zaken: zal in 2014 worden uitgezet; rapportage ook in 2014.
- Beperkt belastend voor de instellingen.

HO&S 1406 Mid-term evaluatie subsidieregeling Valorisatieprogramma (hbo & wo)

De subsidieregeling Valorisatieprogramma van EZ en OCW loopt van 2010 tot 2018. Via deze regeling zijn bedragen van max 5 mln verstrekt aan universiteiten met consortia voor de versterking van de "entrepreneurial pipeline". De subsidie wordt besteed aan diverse onderdelen van die pipeline, vanaf versterking onderwijs in ondernemerschap t/m incubators. De mid-term review is bedoeld om tussentijds te monitoren hoe de progressie van de gesubsidieerde plannen zich voltrekt. Om inzichtelijk te krijgen hoe effectief het programma tot nu toe is, zal een mid-term review plaatsvinden zodat zo nodig nog bijsturing mogelijk is. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau, aangestuurd door EZ in samenspraak met OCW.

- Stand van zaken: het onderzoek zal in de eerste helft van 2014 van start gaan.
- Belasting nog niet duidelijk, in ieder geval alleen instellingen die subsidie ontvangen.

DK 1401 Behoorlijk Bestuur van Onderwijsinstellingen (hbo & wo)

De onderzoeksopdracht vloeit voort uit de brief Versterking Bestuurskracht van 19 april jl. en bestaat uit het beschrijven van praktijken van duurzaam behoorlijk bestuur op het niveau van gedrag en cultuur. Het afgelopen jaar is er veel aandacht geweest voor behoorlijk bestuur, vaak naar aanleiding van negatieve incidenten. Het onderzoek beoogt aan te tonen dat er op het gebied van behoorlijk bestuur veel goed gaat. Het onderzoek wordt verricht bij onderwijsinstellingen waar corrigerende mechanismen tussen schoolbesturen, ouders, docenten, leerlingen/studenten en interne toezichthouders aantoonbaar hebben gewerkt. Aan de hand van 'best practices' analyseren onderzoekers onder welke condities deze mechanismen zich voordoen en formuleren zij uitgangspunten voor beleid en praktijk ten behoeve van de versterking van duurzaam behoorlijk bestuur. Het onderzoek is kwalitatief van aard en wordt

verricht op basis van 6 casusstudies, waarvan 2 in het funderend onderwijs, 2 in de bve-sector en 2 in het hoger onderwijs. Bij de selectie van cases zullen de VH en VSNU betrokken worden.

- Stand van zaken: De offerteaanvraag is verzonden; de beoogde opleverdatum is mei 2014.
- Beperkt belastend voor 2 instellingen.

DK 1402 OESO Ad hoc survey on Educational R&D (hbo & wo)

Er zijn internationaal weinig gegevens beschikbaar die betrekking hebben op publieke investeringen in onderwijsonderzoek. Om de betrouwbaarheid van de gegevens en de internationale vergelijkbaarheid te verbeteren zal een nieuwe dataverzameling worden uitgevoerd door de OESO. Dit onderzoek zal betrekking hebben op het budget dat landen spenderen aan onderwijsonderzoek, de hoeveelheid personeel die betrokken is bij onderwijsonderzoek, de herkomst van de middelen voor onderwijsonderzoek, de hoeveelheid onderzoek en ontwikkeling, het soort onderzoek dat wordt verricht en hoe onderzoek is verdeeld tussen onderwijsniveaus en thema's. De doelgroep van het onderzoek bestaat uit ho-instellingen, overheidsinstellingen en non-profit instellingen die educatieve activiteiten voor onderzoek en ontwikkeling uitvoeren of financieren. De data wordt verzameld via een online vragenlijst.

- Stand van zaken: de OESO start begin 2014 met het onderzoek. De online vragenlijst wordt verwacht in september.
- Beperkt belastend voor instellingen met onderwijsonderzoek.

OWB 1401 CPB onderzoeken kennisunit onderzoeks- en wetenschapsbeleid (in opdracht OCW) (wo)

De kennisunit onderzoeks- en wetenschapsbeleid van het CPB voert een onderzoeksprogramma uit gericht op de centrale vraag: Hoe kan wetenschapsbeleid in Nederland, gegeven de middelen, optimaal worden ingericht? De programmering wordt vastgesteld in een stuurgroep waar ook VSNU in deelneemt. Voor 2014 zijn de volgende deelonderzoeken geagendeerd:

- Policy Brief over onderzoeksfinanciering - hierin benaderen wij de theorie en empirische literatuur over onderzoeksfinanciering vanuit het oogpunt van contracttheorie (principaal-agent modellen).
- Achtergronddocument over de toegevoegde waarde van onderzoeksinstellingen in de regio. Het gaat om een empirisch macro-economische studie waarin de relatie tussen het bestaan (of de stichting) van universiteiten en de welvaart in Europese economische regio's wordt bekeken.
- Discussion paper over de economische waarde van wetenschap. Het gaat om een empirisch macro-economisch paper waarin de relatie tussen publieke onderzoeksuitgaven en economische groei en productiviteit op de lange termijn wordt geanalyseerd voor een groep van 35 landen.
- Discussion paper over de relatie tussen de kwaliteit van wetenschappers en de arbeidsmarktpositie van afgestudeerden. In deze studie onderzoeken wij Nederlandse faculteiten. Daarbij zouden wij graag publicatiegegevens per faculteit ontvangen over een langere periode. Die gegevens koppelen we dan aan arbeidsmarktgegevens van afgestudeerden aan die faculteit (dit berekenen we zelf met CBS gegevens). Wij willen bezien of er substitutie of complementariteit bestaat tussen de kwaliteit (en kwantiteit) van hoger onderwijs en onderzoek.
- Notitie over de voor- en nadelen van internationalisering van onderzoekspersoneel. Hier heeft de VSNU al gegevens voor verstrekt (WOPI gegevens 2003-2008 via het CBS).
- Stand van zaken; langlopend project.
- Belasting verschillend per onderzoek: Er kunnen vragen gesteld worden/mogelijkheid tot interview/oriënterend.

OWB 1402 Science Attaché China (wo)

- Heeft de pilot Science Attaché China aan de doelstellingen voldaan.
- Is voortzetting van de pilot (afloop in de tweede helft van 2014) wenselijk.
- Stand van zaken: zal worden uitgevoerd van april-juli 2014.
- Naar verwachting beperkt belastend, mede afhankelijk van onderzoekspopzet.

I.2 Lopende onderzoeken

DL 1301 Monitoring en evaluatie verbetering opleidingen leraren beroepsonderwijs, 2013 – 2017 (hbo)

Lopend onderzoek waarbij uitvoering van drie maatregelen wordt gemonitord en geëvalueerd:

- 1) Invoering van twee afstudeerrichtingen bij de tweedegraads lerarenopleidingen: een afstudeerrichting voor algemeen vormend onderwijs en één voor beroepsgericht onderwijs;
 - 2) Verhoging van de kwaliteit van zij-instromers in het MBO door het opstellen van een kwaliteitskader en door betere scholingstrajecten voor zij-instromers;
 - 3) Aanspreken van nieuwe doelgroepen door invoering van een educatieve minor beroepsonderwijs voor HBO bachelor studenten buiten de lerarenopleiding. Deze minor wordt een nieuwe route naar het leraarschap in de beroepsgerichte vakken in VMBO en MBO.
- Stand van zaken: onderzoek is gestart in september 2013.
 - Beperkt belastend voor de hbo instellingen met tweedegraads lerarenopleidingen.

DL 1302 Evaluatie regeling samenwerkingsverbanden Pabo's en werkveld (po- en vo scholen), 2013 – 2017 (hbo)

Lopend onderzoek. In het Begrotingsakkoord 2013 zijn extra middelen beschikbaar gesteld ter verbetering van de kwaliteit van schoolleiders en leraren. Verbetering zal onder meer plaatsvinden door extra te investeren in de samenwerking tussen lerarenopleidingen en het 'werkveld', besturen van scholen voor basis- en voortgezet onderwijs. Doel van het onderzoek is het uitvoeren van een gedegen (proces)evaluatie. De evaluatie moet antwoord geven op de volgende vragen:

- Hoeveel nieuwe samenwerkingsverbanden worden gevormd? En hoeveel van deze samenwerkingsverbanden hebben na de subsidieperiode de ambitie om opleidingsschool te worden?
- Tot welke activiteiten komen de huidige en nieuwe samenwerkingsverbanden?
- Tot welke (waargenomen) resultaten leiden deze activiteiten, dwz tot welke aanpassingen leiden ze in het opleiden van studenten? En: tot welke resultaten leidt het anders opleiden van studenten zowel in het algemeen, als specifiek op de drie thema's (opbrengstgericht werken, omgaan met verschillen en begeleiding van beginnende leraren)? En: in welke mate neemt de tevredenheid bij alle betrokkenen toe (zowel van de lerarenopleiding als van het werkveld)?
- Stand van zaken: onderzoek is gestart in september 2013.
- Beperkt belastend voor de hbo instellingen met tweedegraads lerarenopleidingen.

DL 1303 Effectevaluatie van de 'Impuls tekortvakken vo' (2013 – 2017) (hbo & wo)

Lopend onderzoek. Alle projecten uit de Impuls tekortvakken vo worden gemonitord, ofwel door projectuitvoerder zelf, ofwel door onderzoeksbureau. Het CPB voert een overall evaluatie uit en een effectevaluatie vlg. een quasi-experimenteel design van 2 of 3 projecten. Daarvoor wordt gekeken naar de volgende projecten: Eerst de Klas, Onderwijstraineeship, Educatieve minor, begeleiding van startende docenten, maatwerkmodules en een landelijk assessmentcentrum. Beide laatste hebben tot doel het aanbod van lerarenopleidingen flexibeler te maken. Inmiddels is duidelijk dat er geen draagvlak bestaat voor een landelijk assessmentcentrum. Voor de maatwerkmodules wordt mogelijk nog een extra onderzoek in gang gezet met als vragen: wat is in verleden gedaan om lerarenopleidingen te verleiden tot meer maatwerk en flexibilisering en wat zijn factoren die maken dat dat steeds niet is gelukt. Hierover is nog geen definitief besluit genomen.

- Stand van zaken: monitoring van deelprojecten loopt. CPB maakt een opzet voor overkoepelende evaluatie en effectevaluatie
- Niet belastend voor lerarenopleidingen; onderzoek naar flexibilisering mogelijk beperkt belastend.

FEZ 1301 Flexibele arbeid in het onderwijs (hbo & wo)

Lopend onderzoek. Het onderzoek heeft als doel te inventariseren op welke schaal flexibele arbeid (tijdelijke contracten, uitzendkrachten, zzp'ers, payrollers) voorkomt in de verschillende onderwijssectoren.

- Stand van zaken: Ecorys voert het onderzoek uit. VH en VSNU zijn betrokken in klankbörgroep. Het onderzoek is naar verwachting medio 2014 afgerond.
- Beperkt belastend voor alle instellingen (digitale enquête die begin 2014 wordt uitgezet onder contactpersonen).

I.3 Niet belastende onderzoeken (nieuw en lopend)

HO&S1407 Internationale vergelijking kwaliteits/prestatiebeposting (hbo & wo)

In het kader van de voorbereiding van de evaluatie van de prestatieafspraken die lopen van 2013-2016, zal OCW in 2014 een internationaal onderzoek laten uitvoeren. Het doel is onderzoek te doen bij een aantal landen die recent ervaringen hebben opgedaan met 'performance-based funding' en 'quality based funding'. Bij de start van het onderzoek wordt contact opgenomen met VSNU en VH.

- Stand van zaken: onderzoek moet nog starten.

HO&S 1408 Het accreditatiestelsel in Duitsland en Vlaanderen (hbo & wo)

De minister wil toe naar een accreditatiestelsel waarin lastendruk beperkt is en verdiend vertrouwen meer wordt beloond; accreditatiestelsel 3.0. In dat licht wordt de vormgeving van het accreditatiestelsel meer fundamenteel bezien. Waar er verdiend vertrouwen is, kan en moet zich dat ook uitbetalen in proportioneel toezicht en beperktere accreditatie. OCW zal zelf gesprekken met betrokkenen voeren over dit onderwerp (denk aan vertegenwoordigers van instellingen -waaronder docenten-, NVAO, inspectie, OCW, visitatiebureaus en studenten). Daarnaast zal een onderzoek uitgezet worden waarin wordt gekeken hoe in andere landen verdiend vertrouwen wordt beloond. Daarbij zal conform motie Rog in ieder geval onderzoek gedaan worden naar hoe de accreditatiesystemen in Vlaanderen en Duitsland zijn ontwikkeld. Doel hiervan is om te bezien of geleerd kan worden van ervaringen in genoemde landen, met bijzondere aandacht voor de vraag hoe de lasten van het accreditatiestelsel substantieel kunnen worden verlaagd. De bevindingen worden benut bij de ontwikkeling van het nieuwe stelsel en bij de pilots die zijn gericht op concrete vermindering van lastendruk.

- Stand van zaken: moet nog starten.

HO&S 1409 Nulmeting stayrate (hbo & wo)

In april adviseerde de SER over het binden van buitenlandse studenten aan Nederland in het SER-advies 'Make it in the Netherlands!'. Als vervolg op dit advies is 5 juli 2013 een Kabinetsreactie vastgesteld en is in het najaar van 2013 een gezamenlijk actieplan binding uitgebracht. In dit actieplan staan maatregelen om EER- en niet-EER-studenten te verleiden na afstuderen een carrière in Nederland te beginnen. In eerder onderzoek gaf 67% van de internationale studenten aan interesse te hebben in Nederland te blijven na afstuderen, toch blijft een veel kleiner deel. Om de resultaten van het actieplan inzichtelijk te maken wordt de stayrate van internationale studenten jaarlijks gemonitord. Hiervoor wordt een nulmeting gedaan en wordt een onderzoeksoepzet ontworpen om de stand van zaken jaarlijks in kaart te brengen. De instellingen zullen hier via de VH en VSNU bij betrokken worden.

In het onderzoek moet gekeken worden naar:

- Het ontwerpen van een werkbare, herhaalbare manier om de stayrate te meten. Deze moet niet-belastend zijn voor de onderwijsinstellingen en een kwantitatief, gedifferentieerd beeld geven van de stayrate.
- Het uitvoeren van een nulmeting naar de huidige stayrate op basis van dit ontwerp.
- Stand van zaken: onderzoek moet nog starten.

HO&S 1410 CBS onderzoek arbeidsmarktpositie afgestudeerden (hbo & wo)

Het CBS heeft de aansluiting onderwijs arbeidsmarkt in beeld gebracht voor het MBO en zal dat ook voor het hoger onderwijs doen. Het gaat om de arbeidsmarktpositie van ho alumni, naar verschillende kenmerken en sectoren.

- Stand van zaken: De vraagstelling moet nog nader worden uitgewerkt.

HO&S 1411 Monitor studie- en leengedrag 2014-2016 (hbo & wo)

Er zijn in 2013 twee rapportages van de 'monitor beleidsmaatregelen' gepubliceerd (HO&S 1103). De bedoeling is deze monitor structureel voort te zetten. In de monitor is aandacht voor effecten op studiekeuze, studiegedrag, leengedrag van verschillende maatregelen die de afgelopen periode zijn genomen (zoals tweede studies, aankondiging leenstelsel, prestatieafspraken). De vraagstelling van de nieuwe monitor zal worden bijgesteld naar aanleiding van recente beleidsmaatregelen. Het onderzoek is gebaseerd op gegevens uit de studentenmonitor, startmonitor en DUO gegevens.

- Stand van zaken: het onderzoek zal begin 2014 uitgezet worden. Rapportage wordt verwacht jaarlijks in het derde/vierde kwartaal.

HO&S 1301 Financiële gevolgen van een afname van de feitelijke studieduur (hbo & wo)

Instellingen worden gestimuleerd om hun onderwijs te intensiveren. Ook door andere ontwikkelingen is de verwachting dat de feitelijke studieduur zal afnemen. In dit onderzoek wordt de vraag beantwoord wat de effecten zijn van de afname van de feitelijke studieduur op de financiële bedrijfsvoering van de instelling. Leidt deze ontwikkeling tot meer of juist tot minder kosten/baten? Het onderzoek betreft een beperkt aantal opleidingen bij enkele universiteiten en hogescholen.

- Stand van zaken: Het onderzoek wordt uitgevoerd door Panteia/Research voor Beleid. Geplande afronding is begin 2014.

HO&S 1302 Experimenten Open Bestel (onbekostigd hbo)

Longitudinaal onderzoek naar de positieve en negatieve effecten van een open bestel. Mede aan de hand van de leereffecten van de beoogde experimenten kan een weloverwogen beslissing worden genomen over het al dan niet openen van het publiek bekostigde hoger onderwijsbretel en de daarbij te hanteren voorwaarden.

- Stand van zaken: Het monitoring onderzoek is in 2013 afgerond. Er wordt mogelijk nog een klein aanvullend onderzoek uitgevoerd om de eindevaluatie te kunnen opstellen.

HO&S 1303 (Internationale) Studentenmonitor (hbo & wo)

Doel van deze monitor is het gedrag van studenten in relatie tot de financieel-economische achtergrond te volgen. De studentenmonitor geeft op basis van een grote enquête en gegevens van DUO een goede gegevensbasis over kenmerken en het studie-, leen- en werkgedrag van studenten en hun motieven. De basisgegevens worden veel gebruikt voor secundaire analyses. Vanaf 2013 wordt de Studentenmonitor ook gebruikt als gegevensbron voor Eurostudent, een soortgelijke enquête in internationaal verband, waar ook vragen over de mobiliteit van studenten worden gesteld.

- Stand van zaken: Het onderzoek wordt uitgevoerd door ResearchNed. De rapportage is voorzien in het eerste/tweede kwartaal van 2014. In 2014 zal de studentenmonitor naar verwachting opnieuw voor een aantal jaren worden aanbesteed.

OWB 1403 Evaluatie SPIN programma Indonesië (Scientific Programme Indonesia-Netherlands, KNAW) (wo)

Evaluatieonderzoek

- Stand van zaken; zal in 2014 uitgevoerd worden.

OWB1301 Nederlandse-Chinese wetenschappelijke samenwerking (wo)

Op verzoek van OCW heeft NWO in 2011 een databank opgezet met gegevens over Nederlandse-Chinese wetenschappelijke samenwerking. Daartoe heeft NWO de Nederlandse universiteiten en hogescholen benaderd met het verzoek om informatie over de wetenschappelijke samenwerking met China. NWO zal de databank elke twee jaar actualiseren.

Stand van zaken: In 2015 zal NWO hiertoe weer een nieuw informatieverzoek willen richten aan de Colleges van Bestuur van de Nederlandse universiteiten en aan het Overleg Hogescholen Internationale Betrekkingen (HIB-overleg), de Werkgroep Internationalisering en de Colleges van Bestuur van de hogescholen. Dit verzoek zal elke twee jaar worden herhaald, dus in 2015, 2017, 2019 en volgende jaren. Zie verder: <http://dcc.nwo.nl/>

Deel 2: Inspectieonderzoek 2014

De taken van de inspectie in het hoger onderwijs zijn te vinden in de Wet op het onderwijstoezicht (WOT), artikel 3, lid b, c en d en 12a, en in de Wet hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) art. 6.9. De grondslag voor het toezicht op de financiële rechtmatigheid en continuïteit ligt besloten in artikel 3 lid 2 onder a, b en d van de WOT. Zie voor de wetteksten bijlage 1.

Verder schrijft de WOT (art. 13) voor dat de inspectie haar werkwijze vastlegt in een toezichtkader. Sinds kort geldt dit ook voor het hoger onderwijs. Na overleg met het onderwijsveld hierover stelt de inspectie dit in voorjaar 2014 vast, waarna het de goedkeuring van de minister behoeft.

ONDERDELEN EN REIKWIJDTE VAN HET TOEZICHT

Onze taken in het hoger onderwijs vertalen we in de volgende onderdelen van het toezicht:

1. beoordelen en bevorderen van de kwaliteit van het stelsel voor hoger onderwijs;
2. beoordelen en bevorderen van de kwaliteit van het Nederlandse accreditatiestelsel;
3. beoordelen en bevorderen van de financiële rechtmatigheid en continuïteit bij bekostigde instellingen;
4. incidenteel onderzoek bij instellingen bij ernstige klachten of signalen;
5. advisering over toetredingsaanvragen.

Onderzoek naar de naleving van wettelijke voorschriften kan zich bij elk van deze onderdelen voordoen. Op stelselniveau gaat het niet alleen om de kwaliteit maar ook om het bevorderen van de naleving van aan de orde zijnde voorschriften bij meerdere instellingen, dan wel binnen het accreditatiestelsel. Op instellingsniveau gaat het bij incidenten om de naleving van aan de orde zijnde voorschriften door de desbetreffende instelling. Indien bij incidenten de kwaliteit in het geding is, kan de NVAO op verzoek van de minister een onderzoek instellen.

Het toezicht betreft zowel onderwijs bij bekostigde instellingen als bij de niet bekostigde rechtspersonen voor hoger onderwijs. Het financieel toezicht betreft echter alleen de bekostigde instellingen, met uitzondering van de advisering over het recht van rechtspersonen om graden te verlenen, waarvoor ook de financiële continuïteit getoetst wordt. Ook bij incidenten waarbij de belangen van studenten aan de orde zijn, kan de inspectie de financiële continuïteit bij rechtspersonen onderzoeken.

Ad 1. Stelseltoezicht

De inspectie rapporteert over de ontwikkelingen in het stelsel in het jaarlijkse onderwijsverslag. Om meer zicht te krijgen op verschillen tussen vergelijkbare opleidingen, presenteren we in aanvulling op het onderwijsverslag enkele sectorbeelden. Per sector wordt in deze rapportage ingegaan op betekenisvolle verschillen binnen de sector en in vergelijking met andere sectoren. Een voorbeeld van een dergelijk sectorbeeld is het sectorbeeld educatie (zie verder). Bijzonder aandacht is er ook voor het groene onderwijs, door middel van een stelselbeeld; in dat stelselbeeld worden de belangrijkste ontwikkelingen in het groene VO, MBO en HO in beeld gebracht.

Ad 3. Financieel toezicht

Het financiële toezicht is gericht op financiële risico's en omvat de volgende aspecten: de financiële continuïteit, financiële doelmatigheid en financiële rechtmatigheid. Doel van het toezicht op financiële continuïteit is dat besturen in het bekostigde onderwijs beschikken over een gezonde financiële positie en een goed financieel beheer. Op basis van een jaarlijkse risico-inventarisatie (bureauonderzoek van bestaande informatie) kan de inspectie in incidentele gevallen overgaan tot het opvragen van aanvullende informatie.

Ad 4. Incidenteel onderzoek

Toezicht op instellingsniveau vindt plaats in de vorm van incidenteel onderzoek voortkomend uit klachten of signalen, dan wel in het verlengde van een thematisch nalevingsonderzoek. Hiervoor geldt een volgende oplopende intensivering, waarbij in eerste instantie altijd een verkenning plaatsvindt in overleg met het college van bestuur.

Het aantal signalen over het hoger onderwijs is de afgelopen jaren fors toegenomen, evenals het aantal signalen waarvan in de binnenring werd besloten dat deze tot contact met de instelling moesten leiden. Die groei lijkt nu te stabiliseren. In 2013 heeft de inspectie 181 signalen ontvangen (2012: 153).

Activiteiten 2014

In deze informatieafpraak besteden we vooral aandacht aan de beperkt belastende en de belastende onderzoeken. Niet-belastende onderzoeken worden telkens beknopt toegelicht. Onderstaand worden de onderzoeken en activiteiten toegelicht, die de inspectie in 2014 uitvoert. Uiteindelijk kunnen deze activiteiten ook leiden tot interventies op het niveau van individuele instellingen op opleidingen. Om de samenhang tussen de onderzoeken te verstevigen, worden ze zo veel mogelijk geclusterd binnen meerjarige programmalijnen. Voor vrijwel alle activiteiten geldt dat er vooraf aan, tijdens het onderzoek en voorafgaand aan de publicatie van resultaten overleg wordt gevoerd met de betrokken koepels, de NVAO en OCW. Uiteindelijk stelt de inspectie op basis van dat overleg vanuit haar eigen verantwoordelijkheid voor het toezicht de onderzoeksopzet vast.

A. Selectie en toegankelijkheid (JWP 2014)

BEPERKT BELASTEND (WO + HBO)

Verkenning maatregelen toelating en selectie

Onderzoeksmethode: bureauonderzoek, gesprekken (korte telefonische enquête met secretarissen CvB's) over het beleid m.b.t. verwijzende en selecterende maatregelen zoals het bsa en numerus fixus, beperkt aantal casestudies met 4 respondentgroepen per instelling (te weten: CvB, middenmanagement en studenten).

Centrale vraag is hoe zich selectie en toegankelijkheid in het hoger onderwijs zich ontwikkelen. Hoe voeren instellingen verwijzende en selecterende maatregelen in, is er sprake van een cumulatie van maatregelen en welke gepercipieerde (gewenste en ongewenste) effecten heeft dit voor de toegankelijkheid van de bacheloropleidingen, in het bijzonder voor risicogroepen? Het onderzoek richt zich onder andere op het in beeld brengen van knelpunten bij de invoering (met name als zij de toegankelijkheid in het gedrang brengen) en op de spanning die bestaat tussen de toegankelijkheid enerzijds en een betere matching anderzijds. Er is afstemming met de monitor studie- en leengedrag en het onderzoek naar BSA waardoor overlap wordt voorkomen (HO&S 1402 en 1409).

BEPERKT BELASTEND (WO + HBO)

Inrichting en tarieven schakelprogramma's

Onderzoeksmethode: bureauonderzoek, enquête, gesprekken (6 instellingsbezoeken: 3 hbo/3 wo), miniconferentie

Het project wordt uitgevoerd op verzoek van de minister van OCW, in vervolg op vragen in de Tweede Kamer. Bij de behandeling van het wetsvoorstel *Kwaliteit in Verscheidenheid* heeft de Tweede Kamer diverse vragen gesteld en amendementen en moties ingediend. Van de inspectie wordt een onderzoek verwacht naar de effecten en het handelen van de instellingen mede in het licht van de toegankelijkheid van het stelsel. Nadrukkelijk zijn daarbij ook goede praktijken onderwerp van onderzoek:

- a) Een monitor naar schakelende programma's, bestaande uit een inventarisatie waarbij de relatie tussen tariefstelling en wijze van aanbieden van het programma (verwerking in bachelorcurriculum of afzonderlijk programma) centraal staat. Deze monitor wordt op twee momenten uitgevoerd: over het lopende studiejaar, alsmede het studiejaar na invoering van de bepaling in dit wetsvoorstel.
- b) We onderzoeken in welke mate schakelprogramma's zijn ingebed in de bacheloropleiding en wat op dit gebied goede praktijken zijn en hierover in het najaar van 2014 rapporteren. Bovendien treden we in overleg met instellingen en studentenorganisaties om te bevorderen dat schakelprogramma's bij voorkeur geïntegreerd worden in de bacheloropleiding en studenten goed voor te lichten over de aanwezigheid van een (ingebed) schakelprogramma.

De eerste toezegging vloeit voort uit de eerste behandeling van het wetsvoorstel, de tweede uit demotie Schouten. OCW heeft de inspectie verzocht om dit in aanvulling op de al aangekondigde monitor mee te nemen. Dit onderzoek stemmen we af met een reeds lopende inventarisatie van de VSNU.

B. De lerarenopleiding en de leraar (JWP2014)

BEPERKT BELASTEND (HBO)

Monitoring zij-instroom in het beroep

Onderzoeksmethode: Websearch, opvragen informatie lero en BVE, analyse informatie DUO.

Jaarlijks inventariseren we het aantal geschiktheidsverklaringen (reguliere activiteit, rapportage in OV). Door gewijzigde subsidieregeling zij-instroom in het beroep heeft tot de nodige veranderingen geleid in het veld. Assessmentcentra die tot 2006 bestonden, zijn verdwenen of overgegaan in samenwerkingsverbanden. Met het verschijnen van de hernieuwde regeling in 2009 zijn er nieuwe assessmentcentra opgericht of opnieuw in het leven geroepen. Nieuw kwantitatief onderzoek naar de actuele stand van zaken is ook gezien het toegenomen aantal zij-instromers gewenst.

Het eerste onderdeel bestaat uit een websearch verricht naar de assessmentcentra voor zij-instroom in het beroep en navraag bij de betreffende lerarenopleidingen naar het bestaan van een (al dan niet onafhankelijk) assessmentcentrum. In het tweede onderdeel voeren we gesprekken met uitvoeringsorganisatie (DUO-Z), vragen we informatie op bij DUO m.b.t. de verstrekte subsidiebedragen per instelling per sector en vragen we aan de actieve assessmentcentra aantallen geschiktheidsverklaringen op over de periode 2010-2013. Ook worden de gegevens bij lerarenopleidingen en scholen (BVE) over de aantallen verstrekte bekwaamheidsverklaringen opgevraagd.

NIET BELASTEND (alle onderstaande activiteiten zijn niet belastend)

Stakeholdersonderzoek.

In dit project gaan we na hoe beginnende leraren en schoolleiders oordelen over de kwaliteit van pabo's en lerarenopleidingen, in het bijzonder t.a.v. de voorbereiding op de praktijk (pedagogisch-didactische vaardigheden) en het niveau van vakkennis. Bevraging door enquête onder afgestudeerden en schoolleiders po/vo; leveren van bestaande aanvullende informatie (alumni-onderzoek) van opleidingen voor zover beschikbaar.

Sectorbeeld educatie. Het sectorbeeld biedt een integraal beeld van de sector educatie en laat (opvallende) verschillen zien tussen en binnen (sub)sectoren van de lerarenopleidingen, te weten de pabo's; de 1e en 2e graads lerarenopleidingen; en de universitaire lerarenopleidingen. Het sectorbeeld wordt samengesteld aan de hand van reeds beschikbare kwantitatieve en kwalitatieve bronnen en enkele aanvullende gesprekken met stakeholders. Over de uitvoering en uitkomsten van het sectorbeeld wordt afgestemd met koepels en de

¹ Naast de toezeggingen in relatie tot artikel 7.57i heeft de minister nog de volgende toezeggingen gedaan in het wetgevingsoverleg: een monitor door de inspectie naar doorstroommogelijkheden bachelor- naar masterprogramma's (tijdens de eerste behandeling van het wetsvoorstel); in overleg treden met studenten, Vereniging voor Hogescholen en OCW over de communicatie over de versnelde trajecten bachelor HBO voor VWO-studenten (3-jarige trajecten met 80 erts/jaar; toezegging tijdens de behandeling van het wetsvoorstel op 22 april 2013).

NVAO. Op een later moment kunnen de kwaliteitsbeoordelingen van de NVAO worden toegevoegd.

Verkenning ontwikkelingen docentkwaliteit HO. In 2014 voeren we een verkenning uit naar de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van docenten in het hoger onderwijs. Daarbij wordt onder andere gekeken naar de tevredenheid van studenten over docenten (op grond van bestaande NSE-gegevens) en spreken we met de koepels en andere relevante partijen over dit thema. Ook spreken we verkennend met een beperkt aantal instellingen over de ontwikkelingen, zoals de invulling van de programma's voor de BKO/SKO.

A.s. leraren in lerarenopleidingen informeren over inspectiewerk. Op dit moment zijn er (incidentele) contacten tussen opleidingen en inspectie, waarbij inspecteurs studenten informeren over het werk van de inspectie. Deze informatieverstrekking willen we verder uitbouwen en professionaliseren. Door voorlichting aan te bieden op de pabo's, de lerarenopleidingen en opleidingen voor schoolleiders willen we een bijdrage leveren aan het bevorderen van kwaliteitsbewustzijn en bereiken dat aankomende leraren en schoolleiders beter weten wat zij van een inspectiebezoek kunnen verwachten.

Nb: Zoals in de Lerarenagenda 2013-2020 staat vermeld, streven we ernaar de kwaliteitsverbetering van de lerarenopleidingen zorgvuldig te volgen. Daarom schenken we in het onderzoek naar examencommissies apart aandacht aan de Educatieve sector. Zie onderstaand.

C. Vervolg evaluatie WVB (JWP2013 en JWP 2014)

BELASTEND (HBO + WO + onbekostigd)

Examencommissies

Onderzoeksmethode: vragenlijsten, verdiepende gesprekken en een ronde tafel discussie. Nog in 2014 willen we een eindrapportage opstellen. Voor dit onderzoek is een klankbordgroep samengesteld met vertegenwoordigers van instellingen, koepels en OCW.

1. Bij een representatieve steekproef wordt in april 2014 een digitale opleidingsvragenlijst verspreid. De steekproef van opleidingen wordt bij de lerarenopleidingen uitgebreid om voor de educatieve sector een representatief beeld te kunnen schetsen. Hierover rapporteren we separaat.

2. Bij enkele opleidingen (circa 8: 3 hbo, 2 wo, 2 NBI, aantallen te bepalen aan de hand van de uitslag van de enquêtes) volgen na de zomervakantie verdiepende gesprekken. Bij de selectie van deze opleidingen voor de verdiepende gesprekken vermijden we dat er een samenloop is met bezoeken van panels in het kader van een accreditatie.

3. Tot slot organiseren we in het najaar een ronde tafel waarin wij met examencommissies en belanghebbenden van gedachten wisselen over dilemma's in hun functioneren.

In 2009 heeft de inspectie voor het laatst representatief onderzoek gedaan naar examencommissie. Ondertussen is er door instellingen veel geïnvesteerd in de positionering en de kwaliteit van de examencommissies. Nu volgt een nieuw representatief onderzoek als laatste onderdeel van de evaluatie Wet Versterking Besturing. Daarbij wordt gekeken naar de voortgang van de in Boekhouder of Wakend Oog genoemde tekortkomingen. We beoordelen hoe instellingen de wettelijke bepalingen uit 2010 hebben geïmplementeerd. Tevens zullen we in kaart brengen welke stappen instellingen reeds zetten om de onafhankelijke samenstelling van de examencommissie te bevorderen (geen financieel management en wel externen) zoals beoogd door de nieuwste wettelijke vereisten uit de Wet Versterking Kwaliteitswaarborgen ho . Aangezien deze wettelijke bepalingen pas vanaf september 2014 en deels september 2015 van kracht worden, is er hier geen sprake van een beoordeling aan de hand van wettelijke bepalingen.

Naast de beoordeling van de implementatie WVB uit 2010 willen we door het in beeld brengen van dilemma's en goede praktijken een stimulans zijn voor de versterking van de examencommissies (bijvoorbeeld door middel van good practices op papier of een conferentie).

D. Vervolg (ver)korte trajecten (JWP2013)

BELASTEND (HBO onbekostigd)

Uitloop heronderzoek bij 13 eerder onderzochte opleidingen naar verbetering

Onderzoeksmethode: Bureauonderzoek, gesprekken, dossieronderzoek op locatie

Eind 2013 is begonnen met de beoordeling van de verbeterplannen van de 13 eerder onderzochte opleidingen. In ieder geval zullen de aangeleverde verbeterplannen worden besproken met de instelling. Per instelling en opleiding worden waar nodig individuele toezichtarrangementen vastgesteld of zal worden besloten dat er geen nader onderzoek nodig is. Deze afspraken lopen mogelijk door in 2014.

BELASTEND (HBO + WO) (onder voorbehoud)

Verbreding onderzoek

Onderzoeksmethode: PM.

In het rapport 'goed verkort' heeft de inspectie aangekondigd in 2014 een vervolgonderzoek in te stellen naar de aard en inhoud van verkorte trajecten, dit maal met nadruk in het bekostigde onderwijs. Een vooronderzoek moet inzicht geven in de meeste geschikte aanpak van dit vervolgonderzoek, de selectie van opleidingen en de rapportagevorm. Een uiteindelijk onderzoek zal in de tweede helft van 2014 plaatsvinden.

E. Financieel toezicht

BELASTEND/BEPERKT BELASTEND (HBO + WO)

Publiek-privaat

Onderzoeksmethode: documentonderzoek, gesprekken bij een selectie van instellingen

De inspectie doet een inventariserend veldonderzoek naar private activiteiten bij bekostigde onderwijsinstellingen (primair onderwijs tot en met wetenschappelijk onderwijs). Private activiteiten betreffen ook privaat gefinancierde activiteiten zoals contractonderwijs, contractonderzoek en andere soorten activiteiten. In het najaar 2012 heeft de inspectie de VSNU en HBO Raad betrokken in de voorbereiding van de veldonderzoeken van dit project. De onderzoeken lopen tot eind 2014 en leiden tot een openbare rapportage op sectorniveau. Bij de geselecteerde onderwijsinstellingen wordt een inventarisatie uitgevoerd naar de aard (variëteit), motieven, omvang, risico's en besturing van private activiteiten. Daarbij wordt rekening gehouden met de bijzondere karakter van het hoger onderwijs en de rol van (mede) privaat gefinancierd onderzoek. Tevens wordt hierbij de beleving van besturen op huidige regelgeving (stimulerend dan wel belemmerend) inzake private activiteiten geïnventariseerd. De inspectie heeft een pilot (2 hogescholen en 2 universiteiten) uitgevoerd. Op basis van de uitkomst van deze pilot gaat de inspectie in 2014 met het inventariserend veldonderzoek verder bij de bekostigde hbo instellingen en universiteiten. Het gaat om een nader te bepalen steekproef van hogescholen en universiteiten.

F. De groene school (JWP2014, opdracht EZ)

NIET BELASTEND (HBO+ WO)

De groene school als kenniscentrum (VO, BVE, HO) tot 2015.

Onderzoeksmethode: Documentonderzoek, gesprekken.

Het onderzoek naar Groene school als kenniscentrum is meerjarig en sectoroverstijgend. Er is een inspectiebrede werkgroep (VO, BVE, HO) die het onderzoek coördineert. Jaarlijks publiceert de inspectie haar bevindingen in een hoofdstuk in het Onderwijsverslag en rapporteert aan EZ via een niet actief openbaar Tussenbericht. Aandachtspunten voor het HO zijn groene lectoraten, centres of expertise en de voortgang van de uitvoering van het Sectorplan Groen hao.

Bijlage 1. Afgeronde onderzoeken, vanaf 2013 (HO&S)

Monitor beleidsmaatregelen (deel 1), de relatie tussen beleidsmaatregelen studiekeuze en studiegedrag, 31 januari 2013, ResearchNed
<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2013/01/31/monitor-beleidsmaatregelen.html>

OECD, Assessment of Higher Education Learning Outcomes, Feasibility Study Report, Volume 1 – Design and implementation. Volume 2 – Data analysis and national experiences. OECD, 2013
<http://www.oecd.org/education/skills-beyond-school/testingstudentanduniversityperformancegloballyoecdshelo.htm>

ResearchNed/ITS Nijmegen, Studeren met een functiebeperking 2012. De relatie tussen studievoortgang, studieuitval en het gebruik van voorzieningen. Eindmeting onderzoek 'Studeren met een functiebeperking'.
[Studeren met een functiebeperking 2012 | Rapport | Rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/11/01/studeren-met-een-functiebeperking-2012)

CHEPS, Continuing Higher Education part one; General Impressions of an International Inventory and Explorative Analysis of Policies concerning Flexibility in Continuing Higher Education for Workers, 2013
[Studie CHEPS - Continuing Higher Education \(part 1\) | Publicatie | Rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2013/02/01/studie-cheeps-part-1)

CHEPS, Continuing Higher Education part two; five countries, 2013.
[studie cheps - continuing higher education 2 | Publicatie | Rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2013/02/01/studie-cheeps-part-2)

CHEPS, Higher Education and the Labour Market, International Policy Frameworks for Regulating Graduate Employability, 2013.
<http://www.government.nl/issues/education/documents-and-publications/reports/2013/02/01/higher-education-and-the-labour-market.html>

CPB, *Up or out? How individual research grants affect academic careers in the Netherlands*, CPB Discussion Paper 249, 4-07-2013
<http://www.cpb.nl/publicatie/up-or-out-de-invloed-van-individuele-onderzoekssubsidies-op-wetenschappelijke-carrieres-in-nederland>

CPB, The effects of research grants on scientific productivity and utilization, CPB Discussion Paper 248, 4-07-2013
<http://www.cpb.nl/publicatie/de-effecten-van-onderzoekssubsidies-op-wetenschappelijke-productiviteit-en-utilisatie>

SCP, De studie waard, 7 juni 2013 (stond niet in informatieafpraak)
<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2013/06/07/de-studie-waard.html>

ITS, De sector economie in beeld, een analyse van opleidingen en arbeidsmarkt van de hbo-sector economie, september 2013.
http://cdho.nl/page/downloads/Rapport_sectorstudie_economie_20130919.pdf

ResearchNed, Monitor beleidsmaatregelen 2013, De relatie tussen beleidsmaatregelen, studiekeuze en studiegedrag, november 2013.
<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw/documenten-en-publicaties/rapporten/2013/11/01/monitor-beleidsmaatregelen-2013.html>

ResearchNed, De bepaling van studielast in het hoger onderwijs, een inventarisatie, september 2013. <http://www.researchned.nl/wp-content/uploads/2013/11/rapport-normering-studielast.pdf>

Panteia, Het kastje en de muur voorbij? Evaluatie van de rechtsgang voor studenten, oktober 2013, <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2013/10/09/het-kastje-en-de-muur-voorbij.html>